

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL:

SOPRON.

Yárkerület 72. Tel. 175

LEVÉLCIM:

SOPRON I.

Postafiók 92.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

Előfizetési árak:

NEMETORSZÁGOKBAN

Egész évre RM 12.—

Fél évre . . . 6.—

Negyed évre . . 3.—

Orosz gépek terrorbombázást intéztek Budapest ellen

Budapest, szeptember 18

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szerdán a kora esti órákban északkelet felől több hullámban — valószínűleg — orosz bombázókötélek hatoltak az ország légterébe, amelyek részben délnek, részben délnyugatnak vették útjukat. Több erős hullám szerdán, terrorbombázást hajtott végre Budapest és környéke ellen. Robbanóbombákot kívül gyújtóbom-

bákat is dobtak le. Tűzek keletkeztek. Emberben és anyagban kár esett.

Az légvédelmi tüzérség hatásosan működött.

Ugyancsak az MTI jelenti, hogy csütörtökön a kora esti órákban a szerdához hasonló utvonalon több hullámban orosz gépek ismételt terrorbombázást intéztek Budapest ellen. Bombákat dobtak a belváros különböző pont-

jain, ahol semmiféle katonai célpont nem található. A közönség nyugalmanak és fegyelmeztségének tudható be, hogy a bombázás mértékéhez képest az ember és anyagvesztés csekély.

A két napon más vidéki városban is elszórtan történtek bombázások. Egyes helyeken a repülés csak zavaró jellegű volt.

A légvédelem számos ellenséges gépet megsemmisített.

Erdélyt megtartjuk!

Budapest, szeptember 18.

Veres Lajos vezérezredes, a II. hadsereg parancsnoka felhívást intézett Erdély népéhez, amelyben többek között a következőket mondotta:

A szovjet az áruló román csa-

patokkal Erdély ellen tör. A harcok esetleges hullámszáma, egyes területeknek ideiglenes kiürítése ne rendítse meg a hitet senkiben, mert Erdélyt minden körülmények között megtartjuk!

Ezt harcot azonban csak úgy

lehet megnyerni, ha a polgári lakosság nem csupán anyagi javainak mentésére gondol, sír és menekül, hanem együtt küzd, illetve segíti a honvédeket.

Mert elveszik az a nemzet, amely önvédelemre képtelen.

Keleten megindult a várt nagy szovjet támadás Nyugaton: Aachen a harcok súlypontja

Berlinből jelenti az MTI: A német véderő főparancsnoksága közli: Nyugaton a harcok súlypontja Aachen térségében nyugszik. Itt mind a két fél a mozgóháború harcmodorát fejti ki.

Nancy és Burgundia térségében tovább tart az erős küzdelem.

Keleten a Kárpátoktól északra a szovjet megindította várt nagy támadását, mindezt ideig azonban teljesen eredménytelenül.

Dél-Kelet Erdélyben váltakozó harcok folynak.

Az olasz hadszíntéren Firenzétől északra a németek meghíúsították az ellenség előretörő kísérletét.

„Eskünkhöz híven a végsőig kitartunk” üzenték Brest védői Hitlernek

Berlinből jelenti az MTI: Brest lángokban álló erődjéből az ejtőernyős csapatok parancsnoka rövidhullámon közölte Hitlerrel, hogy a harc elérte csúcspontját.

A hatalmas túlerővel is a romok között küzdenek a német csapatok és esküjükhöz híven a végsőig kitartanak.

A körülkerített német csapatok

fegyverei még mindig ropognak az amerikai csapatok nem tudják megakadályozni a kikötőberendezések, a város felé vezető utak felrobbantását és aláaknázását.

„A háború döntő szakaszában is biztosítani akarjuk Svédország békéjét és szabadságát!”

Stockholm, szeptember 18

A svéd miniszterelnök tegnap rádióbeszédet mondott, amely során kijelentette, hogy Svédor-

szágnak távol kell maradnia a háborútól. Ennek ellenére azonban Svédországnak részt kell vennie Európa háború utáni újjáépítésében.

A miniszterelnök azon reményének adott kifejezést, hogy a háború jelenlegi döntő szakaszában is sikerül megőrizni az ország békéjét és szabadságát. (MTI)

Mindenfelől

BERLINBŐL jelenti az MTI: Varsótól keletre a harcok elérték súlypontjukat. Bár az ellenség itt erős páncéloskötéleket vetett be, még sem sikerült áttörniök a német védővonalat. (MTI)

BERLINBŐL jelenti az MTI: Illetékes angol helyen a szovjetek karöltve kijelentették, hogy a Bulgáriával való fegyverszüneti szerződés feltételei sokkal keményebbek lesznek Romániánál. (MTI)

NOVGORODTÓL keletre lévő erős német hídfőt az elmúlt huszonegy órában nyolcszor is megrohmozta a szovjet — jelenti az MTI Berlinből. A támadásokat változatos harcok során sikerült elreteszelni.

ZÜRICH értesülés szerint szeptember 14-én reggel 7 órakor Moszkvában szélütés érte a finn béke delegáció vezetőjét. A szélütés általános érelmeszesedésben rejtett. A beteg állapota válságos. (MTI)

BERLINBŐL jelenti az MTI: Egyes külföldi lapokban olyan hírek jelentek meg, mintha Németország békepuhatolódást kezdett volna. Ez a hír alaptalan. A német nép mindaddig harcol míg szabadsága biztosítva nincs. — mondják német politikai körökben.

STOCKHOLMI értesülés szerint Sztalin meggyezett a lengyel kormánnyal a fehér oroszországi és ukrán lengyelek és a lengyelországi oroszok kicserélésében. (MTI)

EDEN angol külügyminiszter jelenti a Nemzetközi Sajtótudósító — Quebecbe repült, hogy részt vegyen a Roosevelt-Churchill értekezleten. (MTI)

AZ MTI illetékes Helyen nyert értesülése szerint Romániában, a megszállt részekben a szovjet vasutakat széles nyomtávú sínekkel váltja fel.

MTI jelenti: Tegnap temették el a vitéz Koós Miklós altábornagyot, aki hosszabb időn át volt a Kormányzó Ur első szárnysegédje. A temetésen részt vett a Kormányzó Ur és a fia is.

Véres verekedés mostohaapa és mostohafiú között, akik nagyon szeretik egymást

Súlyos testi sértés büntetvével vádoltan állt tegnap a soproni törvényszék egyesbírája, Kiss Jenő dr. tanácselnök előtt Bertha János völcseji földmives.

— Mondja el, miért vágta mostohaafiát úgy ásóval kétszer fejbe, hogy kórházba kellett szállítani?

— Mind a ketten részeket voltunk a mostohaapammal együtt. Különböző nem történhetett volna meg, hiszen akkor is, meg most is majdnem jobban szerettem, mint az édes gyerekeimet, ő a legidősebb és ő tartja rendbe a házat, ha én távol vagyok. Egész csekélyesen össze szólalkoztunk. Az udvaron egymást meg is pofoztuk, én is adtam, ő is adott.

— Később diófakaróval akart nekem jönni. Én védekeztem s felkaptam a kezeügyemben lévő ást. Mit szólnának a gyerekek ha a saját házból kiverhetnének, hova lenne a tekintély? Én voltam a frissebb, én csaptam feléje. Nem tehetek róla, hogy olyan nagyot ütöttem. Ha nem lett volna bennünk néhány liter meg nem történt volna.

Hasonlóan vallott Udvardy István a mostohaafi is. Hangsúlyozta, hogy mostohaapjával jó viszonyban vannak. Anyira részeg volt a verekedésnél, hogy semmire sem tudott visszaemlékezni. A sebe 18 nap alatt gyógyult. Mostohaapja megbüntetését a 25 éves mostohaafi nem kívánta.

A bíróság büntösnek mondotta ki a vádlottat súlyos testi sértés vétségében s ezért 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

Ilyen a helyzet Bulgáriában

Isztanbulból jelentik: Laptudósítóknek a bulgár fővárosból érkezett jelentései szerint. Szófia belvárosának 75 százalékat, külvárosának pedig 25 százalékát rombolták le a légítámadások. A félmillió lakosnak csak a fele tért vissza. Szófia visszafajított lélekzettel várja, mi lesz a sorsa a kairói döntés után. Altalában érezhető a félelem a szélsőséges elemek zavargásaitól. Muraviev külügyminiszter nyilatkozata szerint Filov professzort azért mentették fel regensi tisztsége alól, mert őt találták felelősnek a hármazs egyezményhez való csatlakozásért, valamint az antibolsevista egyezmény aláírásáért. A Bulgáriába érkezett szovjet csapatok lefegyverzik a bolgár katonaságot. A kormány utasítást adott a csapatoknak, hogy ne álljanak ellent. A Bulgáriát megszálló szovjet hadsereg parancsnoka elrendelte, hogy a német foglyok az orosz csapatoknak adandók át, ugyanúgy a bolgár kikötőkben tartózkodó német hajók is. (MTI)

Nehéz pillanatok

Ezek a legfeszültebb pillanatok. Még csend van. Ott lapulunk mindannyian a magunk helyén; a parancsnok legelől, a lövészek a lövészgödörben, a tüzekek az ágyuk mellett, s előrefigyelünk. A kis dombról merőn figyeljük a három-négyszáz méterre sötétlő erdőt és a kis tanyát. Idegeink pattanásig feszülnek. Érezzük, tudjuk, odaát ugyanígy, mint mi, figyel, kutat, les az ellenség.

S megdörmöl az első páncéltörő ágyunk. A kis tanya, amott előttünk félbalra már tüzet is kapott. Onnan tegnap az esti szürkületben egy orosz páncélcsovi surrant ki. Ma hajnalban el kell pusztulnia az ellenségnek!

Ujabb lövések. Minden célzásunk talál, de odaától nem kapunk választ. Hat páncéltörő ágyunk sorakozott itt fel a kis dombocskán. Pompás innen a kilövés. A terepet uralja a dombocskák, ami egyébként a térképre is rákerült.

A páncéltörő század parancsnoka a tőlem balra lévő ágyut hirtelen jobbra fordítja, mert gyanus mozgást pillant meg látcsövén.

De onnan máris villan valami. Ellenséges tüzgép torkolatfüze. Jól irányzott páncéltörő ágyu. Lövés közelünkbe csap le.

„Irányzék ezerszáz. Csövet kicsit félbalra! Tűz!” — hallom. S rögtön utána: „Irányzék ugyanaz, csövet kicsit emeld még félbalra! Tűz!” s megint rögtön kiáltás: „Talált, Fiam! Talált!”

Ujra csend.

Az órára akarok pillantani. De nem tudom, hány óra lehetett, mert hirtelen pokoli tűz támadt, s én lövészgödörön kívül féltérden álltam. Vágom magam a földre, s hallom, többen is kiáltják: „Gránátvető! Gránátvető!”

Egy közeli gödör felé mászok. Belebujok, jó mély, egészen elta-

kar, ha belegubbaszkodom. A fejem felett hull a por. Érzem a gránát szelét, hallom a hangját, de nem érzem a halál közelségét, mert szíven üt a fájdalom, amint odakint kiáltják:

„Százados úr! Elrekedt itt az ágyu, nem bírják kihuzni!” Őt löveget a bolsevista tűz megnyitása pillanatában már más, rejtetebb tüzelőállásba huztak, de egy, éppen amely hozzám legközelebb működött, befeneklett a homokba.

„Ki kell hoznunk, fiuk!” — hallom a feleletet. „Ha otthagyjuk, kilövik. Maczkó őrmester menjen a kötéltér, Botond előre!”

Már berreg is a mögöttünk talán tízméterre kanyargó úton visszafelé a kis, megbízható Botond, a páncéltörő ágyuk vontatója. A heves tüzből rákötik a kötelet az ágyura, kiemelik a talpat, s már indít is a gépkocsi-vezető, de ekkor egy újabb gránát csap közénk, egy ordítás, s kifordul a vezető az ülésből, gyomorlővést kapott. Ujabb lövésre a Botondot éri találat. Maczkó őrmester felnyalabolja a vezetőt, a s kormányhoz ugrik, mint a részeg, támoltyog vissza a Botond.

Leghevesebben félbalra lönek bennünket. Abban az irányban is áll egy kis ház. Szörnyű fajvesztelés hallatszik onnan. Már lángokban áll, egyre nagyobb a füst, amit a szél rántakargat.

Időnként egy-egy páncéltörő ágyu is lövi a dombunkat. Egy-egy fáradt szilánk betéved hozzám is. Lábam teljesen elzsibbad. Nem bírok más testhelyzetet felvenni. Anyira le vagyunk fogva a heves, bő tüztől, hogy esztelenység lenne bárkinek is kidugni a fejét. Tompa, dühöngő zajt hallunk...

„Harcokocsikkal támad az orosz” — mondja valaki nyugodt,

szinte halk hangon az egyik lövészgödörben.

„Nem!” feleli egy másik hang egy másik gödörből. „A másik Botond jön az ágyuért!”

Valóban, nagy kinnal-bajjal hátrafelé fordulok s látom, mint jön nyugodtan a Botond. Most egy meglőtt tehenet kerül ki éppen. Jól álcázták, zöld galyakkal tűzdelték tele.

„Senki ne mozduljon!” — hangzik a parancs. „Maczkó őrmester előre a kötéltér!”

A domb alján centimétereket haladva küzd magát előre. Ingujja feltürve, sisak nincs a fején. Kitágult szemmel csúszik előre. Fúj. Most a százados kuszik utána.

Allandóan ugyanazt a mondat ismétlem szinte öntudatlanul, amit az újonc-időmben tanultam: „A harcok fegyverét önmagánál is jobban szereti, ápolja, s bizik abban...” Igen, igen. Még egy mozdulat, s már el is éri. Odaától nem hangzik semmi. Csend terül ránk. Bár úgy zakatol torkunkban a szívünk az izgalomtól mégis átéljük a csendet. Kifogyott a löszerük! Vidámodok. Most, most már feszül a kötélt, de ebben a pillanatban több gránát csapódik közénk, s a gépkocsi köré. Nyugodt zavaró tűz, amely veri a Botond körül az utat, amíg csak el nem tűnik a bokrok között. De az ágyu a mienk.

„Van kötőzőcsomagotok?” — kérdi a százados. Megsebesültem! Csend. Ujra hallgat az orosz. Jobbra tőlem a lankáson kötözik a százados urat. Bal karján egyre vastagodik a fehér pólya, de a vér csak át-átszivárog rajta. De már hallom is nyugodt vezényszavát:

„Három löveg! Irány az előbbi. Irányzék ugyanaz! Tüzelj!”

Érdekes apróságok

A nyaktlító egy francia élelaptrefás rajza révén kapta a „guillotiné” elnevezést. Joseph Guilloin orvos, a párisi anatómiai egyetem professzora a francia forradalom idején ugyanis azt követelte, hogy a haláraitélték fejét gép segítségével vágják le. Az egyik párisi élelapp a tudós professzor felszólalását mindjárt trefás rajzban is szemléltette. A trefás rajz alapján bizonyos Louis dr. francia orvos elkészítette a nyaktlító tervét, amelynek alapján egy Schmidt nevű német ember azt megvalósította.

A „mansarde” néven ismert padlás-szobát François Mansard francia építészről nevezték el, aki 1600-ban alkalmazta ezt elsőnek.

Az első felhőkarcolót 1884-ben építették Chichagóban. Ez a felhőkarcoló azonban csak tizenkét emelet magas s az emberek csak messziről bámulták meg: attól féltek, hogy — rájuk dől.

Az óceánjáró gőzösk által fölvert hullámok a hajó oldalától

számított mintegy négy kilométernyi távolságban simulnak el.

Kína legnagyobb folyója a Jangcekiang 5150 kilométer hosszú s mélysége néhol meghaladja a 160 métert.

Kenya keletafrikai brit gyarmat Nairobi fővárosának temetőjében feltűnően gyakori ez a sírfelirat: „Oroszlán ölte meg”.

Az indiai vasutakon a nők számára fenntartott kocsiokon nincsenek ablakok. A szellőztetés szalagátereken át történik.

Hatvan év előtt még nagy fel-tűnést keltett, sőt botrányt okozott, ha nő meztelen karokkal mutatkozott nyilvános helyen.

Dél-Amerika legnagyobb kiterjedésű állama, Brazília. Tizenháromszor nagyobb, mint Hollandia és Belgium.

— **DE GAULLE ELTÜRLI PÉTAINT ALKOTMÁNYÁT.** Az angol hírszolgálat közli: De Gaulle tábornok hírdetményben közölte, hogy Pétain tábornagy alkotmányát valamennyi törvényével együtt eltürlik. (MTI)

Berlini vélemény a quebecki értekezlet céljáról

Berlinből jelentik: Churchill és Roosevelt megbeszéléseim a csendesóceáni háború folytatása semmiesetre sem játszik döntő szerepet. Az értekezlet két fő tárgya magától adódik: először a politikai fejleményekből a Balkán és a Földközi-tenger területén, másrészt a nyugateurópai katonai helyzet alakulásából. A bolsevisták előretörése Délkelet-Európában azzal a félreismerhetetlen céllal, hogy az ott szerzett állásokból tovább haladjon előre a Földközi-tenger keleti partvidékeire, már a közel jövőben olyan kérdéseket vet fel, amelyek Churchill és Roosevelt számára tanácossá teszik, hogy saját közvéleményüket megfelelően előkészítsék. Jelek vannak arra is, hogy Quebecben wilsoni mintára nagyszabású szemfényvesztő hadjáratot rendeznek, hogy a német népet a küzdelem feladására indítsák olyan pillanatban, amikor Németország esélyei ismét javulni kezdenek.

Ammondó vagyok,

hogy ebbe a hamis világba könnyen megcsalódik az ember. A színházbagyáró n. é. közönség juól emlékezhetik Daniss Győző művisz ura, sok szip játékok

lábttól, bővön el is látta tapasztal, miközbe nallekessen oda-szuót hun a jobb, hun a bal szomszágának: ez aztán tud! Hát igen. És mast küsül, hogy ez a jeles ember, ez a sokat tudó ember — hiszik, nem hiszik — törtát se tud, krémesbilet se tud, mákos kiflit se tud, meg fagyaltot se tud. Nem hát. Megennyi, azt miég igen, de megcsinálni — szuo se róla. Nem is írtém, hogyan tehetik meg akkor illen nassszínházba helettesigazgatónak! Igaz, hogy mentől ügyesebb valaki, antul tovább tuggya takargatnyi a fogyatikosságát. Csakhogy mikint a bűnnek, a fogyatikosságának is az az átka, eccer napvilágra kerül. Az ám. Ukkezdődött, tuggyák, valami pár hete, mikor miég Gyulán vuót a szintársulat, a naccságos Kámencký pógármester urunkho bekövetkezett egy aszsonka. Esirta nekijje az ügyit, hogy a firgye juóralvó cukrászsegid, de nem tud litregyünni önálló ipar nélkül. Igen mekkirik a naccságos urat, 'sz csak egy szavába kerül, segiccsen rajtok. A város feje, akinek a feje azon alig láccott ki a menkösök munkából, jó szüvvél hógattya s má kisz is benne az etökélés: ién megpártulom őket, mert bár ippen ölig sok adót füzet az Olasz is, a Hisz is, a városnak sose árt, ha az adóhivatalába minden órába egygel több lesz az alanyok száma. „Ides lölköm, — monta aztán biztatással, — aggya csak ide azt a folamodást. Rajtam nem fog mulnyi“. Hát nem is, mer igen juó lilek. De mirevaluók azok a szakhivatalok, akik állandón agy aprittják a pragrafusokat, mint a gazda az etetishő a szecskát. A csúfok. Ehihetik iénnekem, Kálmán királ annak idején csak ázir tiltotta el a boszorkányok pörkülisít, mer má akkor ekezdődtek a szakhivatalok. Ölig a hozzá, ezek a szakhivatalok kisütöttik, hogy ezir meg ezir, meg az ezirnek az ezirjiér, ennek meg az emezirjiér a folamodás nem tellesithető. Törviny törviny. A pógármester ur ekkicsint megemlegette a sarkatjus rizangyalát ennek a világrendnek, aztán irtesítette szegin cukrászt, hohhát legnagyobb sajnálattárára nem csinálhat belőle törvinyes cukrászt. Nem hát, kedves Daniss István uram! Hanem mikor ezt a levelet betették az irodán egy szip hivatalos boritékba, jakin rajta áll a városháza a Hüsigtoronnyal, alátá meg a szives hívás, hogy: „Jöj-jön Sopronyba!“, yalamek ikise-gittő irodakisasszonyoknak, aki vitellenül lelkes tisztelőjje Daniss Győző ur műviszettyinek, a Daniss niv után István helett önkintelenül Győző csuszott ki az ujjabegyiből az engedelmes írógipre. Megesik no. Ecccóval a levél így ment a postára: Daniss Győző urnak Soprony. Az ám. De hjába

verdeste a nammellit taval Szücs szinigazgató ur, hohhát azir bukkott meg, mer a sopronyi közönség átalokodott színházkerülő. Itt bizon nemcsak a városháza kisasszonyai, hanem a postások között is sok a színházbarát. Ugy, ugy. Mikor meglátták a postán a hivatalos boritékot, hóggy Daniss

Győző Soprony, a juólrtesült postás, ki ippen aznap óvasta a Hir-lapba, hun van a társulat, postás lölkösmeretességgel szipen kijavittya Sopronyt Gyulára, s hogy miég pontosabb legyen a címzés, alaja kanyarittya: „Színház“. Kis hijja, hogy kicsordullon a könnye az elirzikenyedistől Daniss Győző helettes igazgató urnak, mikor Gyulán megláttya a boritékot, millen aranyos uriember a sopronyi pógármester, miég nivre szóló

külön hivatalos levélbe is izeni nekijje: „Jöj-jön Sopronyba!“ Muto-gattya is a kelegáknak, ide nizzatek, gyerekek! Csak akkor szonytulodik el, mikor főbontya s óvas-sa, hohhát a pógármester ur igen fájlalla, de nem engedheti meg nekijje a habossüteminy önálló kiszittésit sehogyan se. Majnem, hogy aszonta a megcsalódott helettesigazgató ur: „Hát mi a fízkesnek mennyek ién akkor Soprony-ba?“ Hát ivvuót, no. (—).

Egy-egy évi börtönre ítélték Sárossy Lajost és Czitkovits Antalt, a zsidóvagyon tolvajait

Kapualjba dugta el a teli zsákok a rendőr elől a — betörő

Remegő térdekkkel, citerázva állott tegnap a soproni törvényszék előtt a vékonytestalkatu, szarkalábaktól kuszált arcu Sárossy Lajos kocsis, aki már lopás és sikkasztás miatt „ismerős vendége“ a soproni fogháznak.

De mellette sorakoztak még az ugyancsak előzetes letartóztatásban lévő Sárossy Lajosné és Czitkovits Antal, akik ugyancsak rovtmultuak, s akik ellen lopás bűntettében emelt vádat a soproni ügyészség, azért mert Sárossyék több ízben, Czitkovits egy ízben, 1944. augusztusában lezárt zsidó lakásból több ingó holmit tulajdonítottak el.

De vádat emelt a bíróság Stern Samuné és Kovács Lajosné ellen is orgazdaság bűntettében, mert az előbbi vádlottaktól lopott holmit vásároltak.

Sárossy Lajos először tagadni próbálta, hogy a Davidovits-lakásban járt volna. Azt vallotta, hogy az Arany-kakasban vőit kocsis, amelynek udvarát csak egy deszkapalánk választotta el a Davidovits-féle háztól, amelynek külső kijárata be volt falazva. Miután látta, hogy a zsidók elvitele után többen is vittek különböző zsidó holmit el a házból, ő is az ablakhoz ment, amely a földszinten könnyen megközelíthető volt.

— Nem mentem a lakásba — erősködött Sárossy — csak benyúltam a kitörött ablakszemen és úgy emeltem el a dolgokat.

Még válogatni is tudott az ablakon keresztül? A legkülönbözőbb ruhaneműeket gyűjtette össze, sőt még arra is gondja volt, hogy zsákok szerezzen, amiben a ruhaneműt elvigye?

Ezután a büntetőbíró, Kiss Jenő dr. tanácselnök felolvasta Sárossy-nak a rendőrség előtt tett vallomását, ahol beismerte, hogy az ablakon keresztül bemászott a szobába és zsákatömöködött magának 12 darab különböző ruhane-műt. Míg ő „dolgozott“, a felesége figyelt az ablak előtt vagyis „falazott“.

— Így volt? — kérdezte a rendőrségi és vizsgálóbírói kihallgatási jegyzőkönyv ismertetése után a tanácselnök.

— Így! — tört meg a vádlott. Majd beismerte azt is, hogy az est leple alatt a hatalmas tömött zsákok a hátrára emelve elindult vele a Kiss-utca felé. Közben azonban meglátott egy rendőrt, a

zsákok a kapuba helyezte és tovább ment. Mikor másnap kora hajnalban a kapuhoz ment, hogy a zsákok elvigye, azt már nem találta ott. A rendőr a kapitányságra vitte.

Az áruló zsák bűnjelként állott a tárgyalóterem íróasztalánál.

Sárossy-né tagadta bűnösségét, majd mikor a tanácselnök figyelmeztette, hogy az ura mindent bevallott, Sárossy-né is elmondta, hogy „falazott“ az urnak.

— Bár nem gondoltam, hogy olyan nagy dolog — vallotta tovább, — mert csaknem az egész ház szabadon hordta a zsidók holmait. Mikor pedig a férjem összecsomagolt, én nem mentem vele. Nem tudom, hova akarta dugni a zsákok. Én lefeküdtem az istállóban.

Czitkovits Antal beismerte, hogy kecskeörzés közben átment a zsidók udvarába s onnan egy harmonikát, egy öltöny ruhát és két rossz kabátot vitt el.

— És egy vödört, amelyet 6 pengőért el is adott Stern Samunénak — bővítette ki a tanácselnök a vallomást.

— A vödört azt nem loptam! — tiltakozott élénken a vádlott. — Azt becsületesen szereztem, tanum rá az egész udvar, még egy rendőr is: azt a csendőroktól kaptam, akik többeknek is ajándékoztak a zsidóvagyonból.

Stern Samuné kisírt szemmel tiltakozott a vád ellen.

— Kérem, rendőr tanum is van arra, hogy látták, amint a csendőrok Czitkovitsnak ajándékoztak a vödört, azért vettem meg hat pengőért.

— Miért nem vette az üzletben?

— Mert nem lehet kapni.

Kovács Lajosné egy paplanlepedőt és egy párnahuzatot — csaknem vadonat újat — vásárolt Sárossytól 20 pengőért. Az asszony elmondta, hogy Sárossy azt mondotta, hogy ajándékba kapta az ágyneműt.

— Szükségem volt s örültem a fehéreneműnek, mert három hetes kislfiám van s nem lehet pelenkavagot kapni.

— S mindezt husz pengőért adott, holott tudta jól, hogy ha becsületes uton akarná Sárossy értékesíteni, aligha elégedett volna meg 20 pengővel.

A vádlottak kihallgatása után Matusek Rezső tanut hallgatták ki, aki kijelentette, hogy ő figyel-

meztette a házban lakókat, hogy ne hordják a zsidók holmiját, mert büntetés lesz a vége; az nem csáki szalmája, hanem nemzeti vagyon.

Löffler György őszeres, mint esküt tett szakértő becsülte fel ezután a zsák pénzben megállapítható értékét.

A zsákból csaknem teljesen új ruhaneműek kerültek elő. Kitűnő férfi esőköppen, felső nadrág, több alsónadrág, vánkoshuzat, lepedő, férfi ing, törülköző, asztalkendő és gyerekcipő.

Bár a szakértő majdnem kivétel nélkül vadonatúj holmikat olyan alacsony árban állapította meg, hogy a tárgyalóteremben lévőek valamennyien csaknem kedvet kaptunk Löfflernél vásárolni, még így is a lopott holmik értéke meghaladta az értékhár 200 pengőt.

Bertalan Endre ügyéségi elnök vádbeszéde és a védő szavai után az egyesbíró bűnösnek mon-dotta ki Sárossy Lajost és Czitkovits Antalt, mint tetteseket lopás bűntettében s ezért egy-egy évi börtönbüntetésre ítélte.

Bűnösnek mondotta ki Sárossy Lajosné, mint bűnszegédi bűnrészt lopás bűntettében és ezért három hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Bűnösnek mondotta ki Sárossy Lajosné, mint bűnszegédi bűnrészt lopás bűntettében és ezért három hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Kovács Lajosné bűnösnek mondotta ki orgazdaság vétségében s ezért 80 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Stern Samunét ai vád- és következményei alól a bíróság felmentette.

Az ítéletek jogerősek.

Villamos motorkerékpár

Egy kiváló szakember, Fekete István szegedi lakos elkészítette az első villamos motorkerékpárt. Kirándulást is tett vele a szegedi járókelők bámulata-ra. A villamos motorkerékpár városi hajtásra nagyszerűen bevált, mivel puffogójával nem ver zajt. Mint háborús találmány is értékes, hiszen anyaggazdálkodási lehetőségek nyílnak meg a találmány révén. A villamos motorkerékpár tökéletesítése most van folyamatban.

Hirek mindenfelől

— **HARMINC SZOR NŐSÜLT EGY SZERBIAI FÖLDMŰVES.** A „Novo Vreme” írja, hogy Lebán mellett Krivacsa faluban él Kocics Aranytel földműves, aki arról volt híres, hogy eddig harmincszor nősült. Utoljára fiatalabb felesége volt, mint első házasságából származó gyerekei. Ma már nyolcvan éves az öreg paraszt és az interjuváló újságírónak azt mondta, hogy bár harminc felesége volt, olyant, amilyent igazán szeretett volna, egyet sem talált. Megjegyzendő még, hogy volt olyan asszony is, aki négyszer visszatért. Mert, ha valamelyik asszony nem megfelelő módon viselkedett, az igen nagy kedvvel nősülő paraszt azonnal kiadta az útját.

— **A PÁRISI VENDÉGLŐK NAGY RÉSE MEG NEM NYILT MEG.** A Daily Telegraph tudósítója szerint Párisban a legtöbb vendéglő és ételmeztérület még zárva van. A Ritz-szállóban és a Verdomeban csak a szállóvendégek étkezhetnek. Az adagok oly kicsinyek, hogy nem csillapítják az éhséget. Az ételsor főképpen híg levesből és néhány főzelékfajtából áll. Hús úgyszólván nem is kapható. Az árak rendkívül magasak. Kevés a bor s bár rossz a minősége, fantasztikus árakat kérnek érte. Sört, vajat, szalonát és halat nem lehet kapni.

— **ÉTOLAJ BÜKKMAGBÓL.** Vegykísérleti megállapítás szerint a bükkmagból világszóra, kellemes ízű, étkezési célokra is alkalmas, nem avasodó és magas jód tartalmú ételaját lehet gazdaságosan előállítani. A zsiradékhiányt jelentősen pótolni lehetne a gyógyételnek is beillő bükkmagolajjal, amely mag bükkdermekben most érik. Összejuttatása körülményes ugyan, de nem nehezebb, mint az erdei gyümölcsök szedése. Ez a nehézség leküzdhető, mert gyermekek és öregek is könnyen összeszedhetik a hullott, érett bükkmagot. Sok bükkdermek van. Jó termés esetén sok ételajjal pótolhatjuk zsiradék-szükségletünket.

— **A LÖVEDÉKEK RÖPPÁLYÁJÁNAK MÉRÉSE.** A lövedékek röppidejének mérésére nagyon sok adat szükséges. Szükséges többek között annak az időnek ismerete is, amennyi ahhoz kell, hogy a lövedék kilövés után földet érjen, vagy robbanjon. Ezt az időt stopperórával is lehetne mérni, de így az eredmény meglehetősen pontatlan volna, ami a mérő hibája. Már a torkolatúzzal fellobbanása és a stopperóra gombjának megnyomása között is olyan hosszú idő telik el, mely az eredményt pontatlanná teszi. A fény, vagy hang érzékelése az agyban, az agynak parancsa a kézmozgásra, a kéz mozgása aránylag hosszú idő alatt történik és a mérésidőből 0.2 másodpercet von el. Itt is sokkal pontosabban dolgozik a gép, mint az ember. E célra fotocellát használnak, mely olyan érzékeny, hogy a szemre láthatatlan fénvetket még 30 km. távolságból is felveszi. Ezek az u. n. „rövididőmérők” olyan pontosak, hogy még egy ezredmásodpercet

is mérnek. Többnyire olyan órák, melyeknek járása teljesen kiegyensúlyozott és konstans, sulyokkal hajtván. Más mérőket egyenlő fordulatszámú hajtának meg, más műszerek megfigyeléseiket papírszalagra írják fel, melyekre a másodperceket is felróják.

— **EGY LIBA MENTETTE MEG AZ ÉLETÉT.** Berlinből jelentik: Konitz nyugatporoszországi kerületben egy erdész ház közelében az erdőőr két éves lánykája a Brahe folyó partján játszadozva, beesett a vízbe. A közelben uszkáló egyik liba erre éktelen lármát csapott és riadtan röpködött fel és alá azon a helyen, ahol a lányka elmerült. A liba feltűnése viselkedésére a gyermek anyja a parthoz sietett és az utolsó pillanatban sikerült kimentenie lányát, aki már közel volt a megfulladáshoz.

— **MI VAN EGY AMERIKAI KATONA ZSEBÉBEN?** Kurt Neher haditudósító jelen volt a normandiai fronton egy csomó amerikai fogoly kihallgatásánál. Az ő beszámolójából idézzük az alábbiakat: „Zsebeik tartalma is egy-egy, bár senki emberfia nem kényszerítheti őket, hogy ezt vagy azt vágják zsebre. Olcsó amulett kerül először napvilágra: többnyire autós, vagy repülőgépesként Kristóf. Aztán amerikai hozzátartozók fényképei, valamint két-három angol barátó már nem is kétértelmű ajánlásaival ellátott fényképe. Nem tudják, örüljenek-e neki, hogy érdekeltük sikereik után. Végül is győző a férfihiúság. Igen, erőtmenyeik voltak a szigeten. Miért? Több a zsold, jobb az ellátás. A foglyok nem csinálnak titkot belőle. Ezt a kis áldozatot csak elbírják a dárk angolok; az amerikai háborús erőfeszítések úgyis sokkal, de sokkal nagyobbak. Az ingzebekekből fertőzőbetegségek elleni ovszerek kerülnek elő, valamint egy csomó amerikai inváziós hamispénz. Rágógumi, zsebkés, néhány névjegynagyságú obszecn kepecske (a hátlapon éppen olyan obszecn versikékkel) és a Roosevelt ajánlásával ellátott Új Szövetség készíti ki a nagy vízen túlról jött keresztény katonák személyi felszerelését”.

— **A LEGCSODÁLATOSABB ÉPÜLET-CSODA: A FÜSZÁL.** A földkerekség legzseniálisabb mérnökei. Eiffelt beleszámitva, képtelenek olyan épületcsoda megalkotására, aminő a — fűszál, vagy a gabona szára. Hiszen már a leggyorsabb gabonaszár is egy-két méter magasra, holott a legvastagabb, alig átmérője sem tesz ki többet a milliméternél. Ha tehát az ember ilyen arányokban akarna tornyot építeni, amely, mondjuk az alapjánál 10 négyzetméter, akkor ennek a toronynak 4000 m magasra kellene felnyúlnia, vagyis kb. Grossglocknerrel kellene egyforma magasnak lennie. Erre pedig az emberi technika képtelen s valószínűleg soha nem is tud majd ilyen csodát megalkotni. Ennek a technikai csodának az alapja ott keresendő, hogy a ter-

meszet sokkalta rugalmasabb építőanyagokat használt fel, mint aminőket az ember csak ki is tud találni. A fűszálát például a szélvész úgy meghajlíthatja, hogy a felső csúcsa lebókol egészen a földig, anélkül, hogy a fűszálnak bármilyen bja történne. Semmiféle emberhasználat építőanyag ilyen teljesítményre nem alkalmas.

— **AMERIKAI NÖGYLET AZ ILLETLEN DIVAT ELLEN.** A National Catholic Women Union tagjai határozatot fogadtak el, amelyben az amerikai női divat illetlenségei ellen tiltkoztak. A határozatban különösen a fiatal nők ruházatkódását kifogásolják. Ezeknek az öltözködése, amint a határozat megállapítja, minden finomabb emberi illémetet megsértését jelenti. A nőgyeletnek egy különleges bizottsága a ruházati ipar befolyásolásával óhajt ellenrendszabályokat megvalósítani.

— **TÉRKÉP — DRÁGAKÖVEKBŐL.** Páris híres múzeumában, a Louvreban őrzik a világ legcsodálatosabb és legdrágább térképét. Ez a térkép, mely Franciaországot ábrázolja, ragyogó drágakövekből van összeállítva. A folyók platinából vannak rajta; az egyes departament-oknak, a megyéknek határait csillogó rubinok és zafirok vonala alkotja s minden város helyét más és más szikrázó drágakő jelzi. A Louvreban feltűnő érzett kincsei közé tartozik ez a térkép, melynek értéke szinte felbecsülhetetlen.

— **A HANGYÁK BESZÉDE.** Dr. Goetsch breslaui zoológus 40 különböző hangyafajtán végzett kísérletekkel kapcsolatban megállapította, hogy egymás közötti érintkezésük sokkal kifejezőbb, mint más hasonló állatoké. Háromféle módon értetik meg egymást: nyugalmi állapotban testük rángatása által, miközben társaik lábát, csápját, vagy fejét meglökődik. A második fokozat az, hogy izgatottan ide-oda szaladgálnak, amely mozgásukkal valamely közlekedő veszélyre figyelmeztetik társaikat, végül harmadik fokozat, nagy veszély esetén szagos mérget bocsátanak ki magukból, mellyel menekülésük nyomát jelzik. Minden hangyafajtának más és más riasztóillata, sőt minden hangyafaj különböző szagot terjeszt.

— **HA AZ EGYENRUHA ELEGÁNSABB LENNE!** A háború kezdete óta nagyon elszaporodtak a női betörők és zsebtolvajok Angliában, mely körülmény női rendőrök igénybevetését tette szükségessé. Az illetékes hatóságok felhívást intéztek a női lakossághoz, hogy jelentkezzenek rendőri szolgálatra. Annak ellenére azonban, hogy kedvező fizetési feltételekkel és teljes ellátással kecsegtették őket, a jelentkezők száma igen csekély volt. Végül kérdést intéztek a női lakossághoz, hogy miért nem tetszik a rendőri pálya. A válasz meglepő és egyben meglehetősen volt. Az angol nőket nem a félelem vagy a várható kényelmetlen beosztás tartotta vissza a jelentkezéstől, hanem az egyenruha nem eléggé elegáns volta. Kijelentették, hogy fiatal leányok nem mutatkozhatnak ilyen vízözönölti öltözetben. A szoknya túl hosszú, a kabát nem eléggé sikkes, no és a kalap, az egyenesen

felvehetetlen. Véleményük szerint csak akkor lehet dolgozni, ha legalább olyan elegáns vannak öltözve, mint az a női alvilág, ami ellen küzdeniük kell. Erre a kifogásra az illetékes hatóságok sürgősen szerződtek egy csomó női szabót és kalapot, hogy a rendőri divatszalonokban újabb egyenruhákat készítsenek. Reméljük, hogy ez az intézkedés előteremtí a megfelelő számú női rendőrt.

— **A PLUTÓN AZ EMBER CSAK NÉGY HÓNAPIG ÉLHET.** Minél messzebb van egy bolygó a naptól, annál kényelmesebben kering pályáján. Így az Uranus 84 év alatt, a Neptunus 164, és a Plutó 249 év leforgása alatt teszi meg a rap körüli utat. Ebből következik, hogy az ember az Uranuson legfeljebb egy évig, a Neptunuson fél évig és a Plutón csak négy hónapig élhetne. A Plutó a világűr végtelejében naprendszerünk legkülső pályáján kering.

— **ALOMBAN ELKÖVETETT LOPÁS.** Egy 48 éves liebeni ember állandóan öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott. Mivel félt otthon a lakásán megvalósítani szándékát, mert ebben esetben megakadályozták, szerzett egy doboz erős altatót, bevette és elindult a vasuti állomás felé, hogy ott egy vonaton majd elalszik és nem is ébred fel többé. A pályaudvar felé vezető úton azonban megegyeszer fellángolt benne az életösztön. Amikor azt hitte, hogy senki nem látja, bevett egy kirkatüveget, kilopott egy kiló vajat és már félig alomban elkezdett falatozni. A rendőrség persze azonnal elfogta a „bűnjellel” együtt az alvó tolvajt és miután orvosi segítséggel sikerült talpra állítani, mindjárt bíró elé állították. A tolvaj azzal mentette magát, hogy a lopást álmában követte el. A bíró ezt a mentséget orvosi vélemény alapján elfogadta, azonban az öngyilkossággal tolvaj kábult állapotában elkövetett hanyagság miatt mégis 6 hónapi fogházat kapott. Azt hisszük, azóta letett öngyilkossági szándékáról.

— **A GONDOLKOZÓ MÉRLEG.** Egy bécsi cég pár hónap előtt érdekes új mérlegszerkezetet bocsátott a forgalomba. Ez a mérleg nemcsak az áru súlyát méri le, hanem egyben a lemért mennyiség árát is közli a vevővel. A mérlegen belül van ugyanis egy külön számológép, amely a másodperc töredéke alatt minden elképzelhető árskálán alapján kiszámítja a lemért súly árát a dekkgramm legkisebb hányadáig is teljesen pontosan. Sőt van a mérlegnek még egy külön szerkezete is. Ezt az újfajta gépezetet igazán elnevezhetjük „gondolkozó mérlegnek”, mert rendkívül biztonságos teszi és meggyorsítja a kiadó személyzet munkáját.

Felsődunántúli
HÉTFO.

Felolgozó főszerkesztő:
NOWINSZKY REZSŐ.
Németországi főmunkatárs:
FARSKY TIBOR.

Kiadásért felelős: KARDOS ÁRPÁD.
Kiadja a Soproni Sajtóvállalat Rt.
Nyomatott vargasi Máté Ernő
könyvnyomdájában. Szorob.